

Dilemmaer til inspiration i arbejdet med politiske kodeks

1.

I forbindelse med et nyt budgetforslag bliver regionsrådet stillet overfor et forslag til håndtering af ældre medicinske patienter. Forslaget omhandler udgående teams og en styrkelse af samarbejdet mellem sygehuse, almen praksis og plejehjem. Det vil medføre besparelser i form af færre sengedage. Der er imidlertid en række usikkerhedsmomenter ved planen - blandt andet, hvornår og i hvilken grad besparelserne vil kunne realiseres.

Dilemma: Hvordan understøtter vi ideer og nytænkning i varetagelsen af regionens opgaver, når der er meget lidt plads til (økonomiske) fejltrin?

2.

Et snævert flertal i regionsrådet træffer en beslutning om den kollektive trafik, som kræver langsigtede investeringer i materiel. Investeringen kræver en omprioritering af udgifterne til den øvrige kollektive trafik.

Efter regionsrådsvalget bliver regionsrådet sammensat således, at flertallet er imod det tidligere regionsråds beslutning om investering i materiel. Da investeringerne har bundet regionsrådet i mange år fremover, har det nye regionsråd svært ved at omprioritere inden for den kollektive trafik.

Dilemma:

- Hvornår og i hvilken grad er det ok at omgøre et tidligere regionsråds beslutninger?
- Hvor bundet er man af tidligere partifællers beslutninger?

3.

En politiker signalerer i valgkampen, at vedkommende primært interesserer sig for en lille del af regionens samlede ansvars- og geografiske område. Politikeren vælges til regionsrådet og følger op med at stille mange spørgsmål vedrørende sit interesseområde. Det betyder, at administrationens ressourcer anvendes på at besvare mange spørgsmål vedrørende en lille del af opgaverne, og at drøftelser i de politiske fora ofte drejes over på det pågældende område.

Dilemmaer:

- Hvordan sikrer vi fokus på den samlede opgavevaretagelse for hele regionen?
- Hvordan håndterer vi, at nogle medlemmer er meget fokuserede på enkelte aspekter af regionens opgaver?

4.

Det forekommer, at en politiker er indvalgt både i regionsrådet og i en kommunalbestyrelse. Selv om opgaverne som udgangspunkt er fordelt mellem disse myndigheder, kan der opstå situationer, hvor der er konflikt mellem, hvad der er den bedste løsning for regionen og den bedste løsning for kommunen.

Dilemma:

- Hvordan sikrer vi den samlede opgavevaretagelse for hele regionen, hvis nogle af regionsrådets medlemmer prioriterer kommunale eller lokale interesser højere?
- Hvordan håndterer vi, at nogle af vores medlemmer repræsenterer et særligt geografisk område inden for regionen?

5.

I lokalområdet er der kræfter, der arbejder hårdt for at fastholde funktionerne på det lokale hospital. De retter derfor bl.a. henvendelse til Den Lokale Aktionsgruppe (LAG). I bestyrelsen for LAG sidder et udpeget medlem fra regionsrådet. Det udpegede medlem tilhører mindretallet i regionsrådet.

I drøftelserne i bestyrelsen for LAG afkræves regionsrådsmedlemmet en stillingtagen til et aspekt af fordelingen af funktioner mellem de to sygehuse, som ikke har været behandlet i regionsrådet.

Dilemmaer:

- Hvor langt kan vi gå i varetagelsen af et hverv uden at have et konkret mandat?
- Kan repræsentanter, som er udpegede til bestyrelser mv., formidle politiske uenighed eller alene den politiske beslutning?
- Er vi som politisk udpegede repræsentanter for regionsrådet alene talerør for (flertallet i) regionsrådet, eller har vi adgang til – i en vis udstrækning – at drive person-, parti- eller lokalpolitik i bestyrelsesarbejdet?

6.

Regionsrådet skal træffe beslutning i en sag om udvidelse af IT-kapaciteten på regionens sygehuse. Af beslutningsgrundlaget fremgår bl.a. administrationens indstilling om investeringsbehov. Som ikke-IT-kyndige har regionsrådsmedlemmerne svært ved at vurdere løsningen, og regionsrådet vælger at følge administrationens indstilling.

Efterfølgende opstår der en historie i pressen om investeringen, hvor det hedder sig, at det har været en uforholdsmæssig dyr investering.

Dilemmaer:

- Hvordan bakker vi op om meget tekniske beslutninger, som efterfølgende bliver udfordret?
- Hvordan fastholdes tilliden til administrationen, når offentlige holdninger modsiger administrationens indstillinger?

7.

Administrationen har efter pålæg fra regionsrådet udarbejdet et omfattende forslag til den fremtidige organisering af regionens sygehusvæsen.

Administrationen er bevidst om, at en del af de forslag, der er under udarbejdelse, næppe vil kunne samle flertal i regionsrådet. Forslagene vil genåbne diskussionen om politiske beslutninger, der er blevet til efter komplicerede politiske drøftelser og kompromisser.

Dilemma: Forventer vi, at administrationen fremlægger forslag, der ikke kun er faglige, men også politisk realiserbare?

8.

I forbindelse med en sag jordforurening på en børnehaves legeplads har administrationen truffet en beslutning om, at der ikke skal ske oprensning af jorden. Beslutningen skyldes blandt andet, at børnehaven inden for få år skal flyttes til en anden lokalitet. I stedet foretages en delvis afskærmning af det forurenede areal.

Beslutningen vækker utilfredshed hos forældrene til børnehavens børn, der derfor henvender sig direkte til et medlem af regionsrådet. Regionsrådsmedlemmet er klar over, at den pågældende beslutning er truffet inden for de rammer, som regionsrådet har bemyndiget administrationen til at handle inden for.

Dilemmaer:

- Hvordan respekterer vi som politikere bedst administrationens kompetencer samtidig med, at man kan fastholde en politisk profil som en politiker, som borgerne henvender sig til med deres spørgsmål?
- Hvordan håndterer vi som politikere bedst henvendelser om enkeltsager, som ofte ligger inden for administrationens kompetenceområde?

9.

Der skal træffes en vigtig strategisk beslutning – eks. en ny akutplan for regionen. Administrationen udarbejder et forslag til akutplan, som skal behandles i forretningsudvalget og regionsrådet. Når dagsordenen er sendt ud til medlemmerne, lægges den samtidig på regionens hjemmeside.

Dagen efter er akutplanen hovedhistorien i de regionale medier. Debatten kører i de fire dage, fra dagsordenen udsendes, til forretningsudvalget mødes. Forskellige politikere fra regionsrådet udtaler sig i pressen og såvel læger, reddere, sygeplejersker mv. udtaler sig.

Der er i de fire dage ingen "fælles" kommunikation fra regionen, da sagen endnu ikke er behandlet, og der derfor ikke er truffet nogen beslutninger. Formanden udsender dog pressemeddelelse om, at regionen vil gå efter den bedste løsning med henblik på at sikre alle borgere det bedste akutberedskab.

Dilemmaer:

- Hvordan håndteres ansvar (og pres fra pressen om udtalelser) for sager, der ikke er behandlet endnu?
- Hvordan håndterer vi at deltage i en åben debat uden at miste for meget forhandlingsrum?
- Hvordan kan vi som politikere indgå kompromiser og/eller ændre mening uden at det skader vores troværdighed?

10.

Efter lange og intense drøftelser i regionsrådet træffer et flertal beslutning om fordelingen af fremtidige sygehusfunktioner mellem regionens sygehuse. Flertallet vælger at samle funktioner ud fra en forventning om øget kvalitet og bedre økonomi. Mindretallet mener, at en nedprioritering af mindre hospitaler vil betyde, at folk i yderområderne ikke kan få den nødvendige hjælp.

Dilemma: Hvordan kommunikerer vi politisk uenighed i den offentlige debat uden at underminere legitimiteten af de trufne beslutninger og regionsrådet som institution?

11.

Et midlertidigt udvalg i regionen har fået til opgave at udarbejde en visionsplan for regionens børne- og ungepsykiatri: Under arbejdet med planen holder udvalget møder med blandt andet en patientorganisation og en gruppe af forældre til børn med psykiske problemer.

I den endelige plan har udvalget vejet for og imod en række hensyn. Blandt andet har en effektiv ressourceudnyttelse af læge-ressourcerne på området og mulighed for specialisering være et dominerende hensyn.

Gruppen af forældre, som har været hørt bliver skuffede over planen og udtaler til pressen, at de føler sig taget som gidsler.

Dilemmaer:

- Hvordan inddrager vi borgere og brugere i dialogen og det forberedende arbejde uden at miste det brede samfundsmæssige perspektiv?
- Hvordan kan vi være lydhøre overfor borgerne og samtidig træffe vanskelige, men nødvendige beslutninger?

12.

Regionsrådet vedtager en sygehusplan, der bl.a. indebærer, at skadepoliklinikken i en given by skal lukke. Der er stor utilfredshed med regionsrådets beslutning hos både borgere og kommunalpolitikere i lokalområdet.

Ugen efter lukningen har regionen behov for kommunens opbakning i forbindelse med regionens store satsning inden for kompetenceområdet. Kommunes engagement er vigtigt i forhold til at skabe pondus bag satsningen samt for at skabe opbakning fra andre kommuner.

Dilemmaer:

- Hvordan håndterer vi, at vi den ene dag diskuterer uenigheder om enkeltsager i avisen med de samarbejdspartnere, som vi næste dag skal samarbejde med om et fælles mål?
- Hvordan håndterer vi som politikere, at man ikke har nogle formelle kompetencer i relation til samarbejdspartnerne?